

AKTIVITETER for å etablere PLF og legge til rette for undersøkelse og refleksjon



KOMMUNIKASJON DIMENSJON

Bruke språk for å unngå misforståelser og fremme refleksjon (I):
Oppklarende og undersøkende spørsmål

LeaFaP

Leading and Facilitating Professional Learning Communities
in Schools towards an Inquiry-based and Reflective Practice
KA220-SCH - Cooperation partnerships in school education

Kommunikasjon dimensjon Aktivitet 1

• Fokus for aktiviteten	Hvilke spørsmål skal man spørre for å fremme kommunikasjon og refleksjon?
• Varighet	120-135 minutter (avhengig av antall deltagere som er i PLF-en)
• Tidligere erfaring med PLF-en (Lærende kollegafellesskap)	Tidlige etableringsstadier av PLF-en
• Mål for aktiviteten	• Å modellere og oppmuntre deltakerne til å bruke avklarende og utforskende spørsmål • Å veilede deltakerne i det profesjonelle læringsfellesskapet (PLF) i refleksjonsbasert undersøkelse knyttet til deres praksis og/eller observasjoner • Å engasjere gruppen i meta-samtaler for å reflektere over og forbedre kommunikasjonsprosessene i PLF-en • Å fremme forpliktelse til selvstyrt læring og kontinuerlig forbedring • Å fremme åpenhet for tilbakemeldinger og kontinuerlig forbedring av kommunikasjonspraksis
• Beskrivelse av aktiviteten	Introduksjon: Fasilitatoren (F) ønsker gruppen velkommen og kunngjør møtets fokus: å oppmuntre medlemmene i det profesjonelle læringsfellesskapet (PLF) til å kommunisere effektivt og reflektere grundig over profesjonell praksis de har gjennomført eller observert - ved hjelp av spørsmål. F forklarer forskjellen mellom overfladiske utvekslinger, som er korte og lite dyptgående samtaler om undervisningspraksis, og respektfull, reflekterende dialog, som har som mål å avklare uklare eller ufullstendig informasjon og fremme dypere tenkning. Fase 1: F inviterer en deltaker til å dele oppdateringer om fremdriften i sin handlingsplan (HP) eller til å kommentere en undervisnings- eller profesjonell utfordring. Når deltakeren er ferdig med å dele, oppmuntrer F resten av gruppen til å stille spørsmål som gjør budskapet tydelig, fremmer forståelse i tråd med det taleren ønsker å formidle, og som får taleren til å tenke dypere rundt temaet. Etter at spørsmålene er stilt, bruker F noen av disse for å oppmuntre til ytterligere avklaring og refleksjon (se Verktøy 1 for eksempler på spørsmål). Fase 2: F gir en kort forklaring på rollen til avklarende og utforskende spørsmål i effektiv kommunikasjon og reflekterende dialog i et PLF (se Verktøy 1 for en kort beskrivelse av begge typer spørsmål). Deretter deler F ut en kopi av Verktøy 1 til deltakerne, gir dem tid til å lese det og avklarer eventuelle spørsmål. Dette verktøyet kan også deles ut i forkant av aktiviteten, slik at deltakerne får tid til å lese det i eget tempo og forberede eventuelle spørsmål. Deretter inviterer F de øvrige deltakerne, én etter én, til å dele oppdateringer om sin HP eller kommentere en undervisnings- eller profesjonell utfordring. Etter hver oppdatering oppmuntrer F gruppen til å stille avklarende og utforskende spørsmål, og sørger for at alle deltar i samtalen og at ingen dominerer dialogen. F kan også fortsette å modellere denne typen spørsmål, spesielt etter at deltakerne har stilt sine egne spørsmål. Fase 3: F gir deltakerne spørsmålene fra Verktøy 2: Refleksjon over utviklingen i PLF, for gruppediskusjon med mål om å fremme effektiv og rettferdig kommunikasjon og refleksjon i fellesskapet. Fase 4: F gir deltakerne spørsmålene fra Verktøy 3: Refleksjon over egen læring, som de kan bruke til å reflektere enten på slutten av møtet - dersom tiden tillater det - eller i eget tempo i en læringsdagbok eller lignende dokument. Avslutning: F oppsummerer møtet, og deltakerne avtaler tid og sted for neste møte.
• PLF-dimensjoner som adresseres	• Kommunikasjon dimensjon • Undersøkelse og refleksjon
• Læringsutbytte for deltakerne	Kunnskap: • Teknikker for å legge til rette for produktiv dialog. • Prinsipper for effektiv kommunikasjon, inkludert aktiv lytting og tydelig kommunikasjon.

	• Teknikker for å fremme refleksiv praksis. Ferdigheter: • Stille utforskende spørsmål for å stimulere kritisk tenkning. • Bruke spørreteknikker for å fremme dypere refleksjon. • Veilede medlemmer i refleksiv utforskning knyttet til deres praksis. Holdninger: • Oppmuntre til utforskning av antakelser og kritisk tenkning. Videre læringsutbytte Kunnskap: • Selvrefleksjonsteknikker og verktøy for profesjonell utvikling. Ferdigheter: • Gjennomføre egenvurderinger og refleksjoner for å evaluere effektiviteten i fasilitering og lederskap. • Legge til rette for diskusjoner slik at alle medlemmer kan bidra og føle seg hørt. • Involvere gruppen i metadiskusjoner for å reflektere over og forbedre kommunikasjonsprosesser. Holdninger: • Forpliktelse til å fremme en refleksiv kultur. • Forpliktelse til selvstyrt læring og kontinuerlig forbedring. • Åpenhet for tilbakemeldinger og kontinuerlig forbedring av kommunikasjonspraksis.
• Type aktivitet	Hele grupper og individuelt
• Materialer og verktøy	Verktøy 1: Klargjørende og utforskende spørsmål: Kjennetegn, kategorier og eksempler Verktøy 2: Refleksjon over utviklingen av profesjonelle læringsfellesskap (PLF) Verktøy 3: Refleksjon over egen læring (for deltakere i PLF)
• Rom og forberedelser	Rommet blir arrangert i en “Π” form. Kopier verktøy 1, 2 og 3
• Inkluderingsdimensjoner	Mangfold i et profesjonelt læringsfellesskap (PLF): F skal sørge for at alle medlemmer i PLF presenterer fremgang i sin handlingsplan (HP), og at hvert medlem stiller avklarende og utforskende spørsmål til sine kolleger. F fasiliterer ved å oppsummere felles forståelse som er oppnådd gjennom refleksjon og diskusjoner, og identifiserer temaer for videre utforskning i gruppen.
• Fremming av demokratiske verdier og praksiser	Alle deltakere oppmuntres til å bidra med sine ideer, meninger og perspektiver. F sikrer at disse bidragene blir aktivt lyttet til og tatt i betraktning, og at hver deltaker får mulighet til å uttale seg uten at én enkelt stemme dominerer, noe som fremmer balansert deltakelse. Kollektive beslutningsprosesser fremmes ved å fokusere på spørreteknikker som kan prioriteres for fremtidige møter.
• Tilpasning til digitalt PLF	Verktøy kan bli delt gjennom online plattformer som Zoom, Microsoft Teams eller Google Meet. Et online whiteboard som Padlet eller Mural kan brukes for å samle inntrykk sammen med Verktøy 3: Refleksjon på PLF utvikling
• Referanser og foreslåtte kilder	Erasmus+ TePinTeach project (IO4 - Modules for developing communication strategies for effective PLC): https://www.tepinteach.eu/introduction-to-the-idea/
• Vedlegg	Ja.

Verktøy 1: Klargjørende og utforskende spørsmål: Kjennetegn, kategorier og eksempler

Klargjørende spørsmål

Klargjørende spørsmål er forespørsler som har som mål å sikre forståelse og fjerne forvirring. De søker å tydeliggjøre uklar eller ufullstendig informasjon ved å be om ytterligere forklaring eller detaljer. Disse spørsmålene brukes ofte i samtaler for å sikre at lytteren tolker det som blir kommunisert riktig, noe som forhindrer misforståelser og legger til rette for en mer effektiv dialog.

Kategori 1: Bekreftelse av forståelse

Disse spørsmålene har som mål å verifisere om lytteren har forstått budskapet til taleren korrekt. De bidrar til å sikre at det ikke oppstår misforståelser, og at begge parter har en felles forståelse.

- Du sa at ... Har jeg forstått det riktig?
- Forstod jeg poenget ditt riktig da du sa ...?
- Oppsummerte jeg det du sa korrekt?
- Forstår jeg deg riktig når du sier ...?
- Hvis jeg forstår deg rett, foreslår du at ...?
- Bare for å være sikker - sier du at ...?

Kategori 2: Forespørsel om utdyping

Disse spørsmålene søker ytterligere forklaring eller detaljer for å øke forståelsen av et bestemt poeng eller en uttalelse fra taleren.

- Da du nevnte ..., kunne du utdype det?
- Kan du gi oss mer informasjon / flere detaljer om ...?
- Kan du utdype det du nettopp sa?

Kategori 3: Forespørsel om avklaring eller omformulering

Disse spørsmålene fokuserer på å forstå ideer, begreper eller uttrykk brukt av taleren for å sikre at meningen er tydelig.

- Hva mener du når du sier ...?
- Kunne du forklare hva du mente med ...?
- Kan du tydeliggjøre hva du mente da du refererte til ...?
- Hva mener du helt konkret med [spesifikt begrep/konsept/idé]?
- Kan du omformulere det, så jeg er sikker på at jeg forstår det riktig?

Kategori 4: Forespørsel om eksempler

Disse spørsmålene ber om konkrete eksempler eller illustrasjoner for å tydeliggjøre ideer og gjøre dem lettere å forstå.

- Kunne du gi meg et eksempel på hva du mener med ...?
- Kan du gi et eksempel for å illustrere poenget ditt?

Utforskende spørsmål

Utforskende spørsmål er åpne spørsmål som er utformet for å oppmuntre til dypere refleksjon, utforskning og avklaring av ideer, beslutninger eller erfaringer. Disse spørsmålene brukes for å hente frem mer detaljerte opplysninger, utfordre antakelser og fremme kritisk tenkning. I profesjonelle sammenhenger hjelper utforskende spørsmål enkeltpersoner med å reflektere over egen praksis, analysere underliggende utfordringer og skape innsikt som kan føre til bedre prestasjoner og mer informerte beslutninger.

Kategori 1: Forespørsel om selvrefleksjon

Disse spørsmålene fokuserer på refleksjon over egne erfaringer, motivasjoner og følelser knyttet til praksis. De oppmuntrer til økt selvbevissthet og dypere ettertanke.

- Hva var/er din hensikt med dette?
- Hva gjorde at du følte deg spesielt stolt eller ... (referanse til ulike følelser)?
- Kan du forklare hvorfor du føler/følte det slik?

- Hva tror du påvirket din oppfatning av hvordan timen gikk?
- Hva tror du utsagnet ditt / din didaktiske tilnærming / osv. sier om din forståelse av elevenes læring / trivsel?
- Hvilke antakelser gjør/gjorde du her (om elevenes læring, klasseledelse, profesjonell utvikling ...)?

Kategori 2: Forespørsel om refleksjon rundt problemløsning og beslutningstaking

Disse spørsmålene oppfordrer samtalepartneren til å analysere utfordringer, identifisere bakenforliggende årsaker og utforske løsninger. De oppmuntrer medlemmer i profesjonelle læringsfellesskap (PLF) til å reflektere over beslutninger de har tatt, vurdere sine tilnærminger til problemløsning og tenke over mulige endringer.

- Hva tror du er kjernen i dette problemet / denne situasjonen?
- Hva måtte du endre eller gjøre annerledes for å oppnå det du ønsker?
- Hvordan kom du frem til denne konklusjonen / løsningen på denne bekymringen? Samlet du inn noen bevis?
- Hvordan kom du frem til den beslutningen?
- Hvordan kan du få mer sikkerhet rundt årsakene til problemet og tiltakene du foreslår?
- Hva tror du ville skjedd hvis du prøvde en annen tilnærming?
- Kan du gå gjennom tankegangen din med meg/oss?
- Hva kan du gjøre annerledes neste gang for å forbedre resultatet?

Kategori 3: Forespørsel om refleksjon rundt påvirkning og resultater

Spørsmål i denne kategorien handler om resultatene og effektene av handlinger som er tatt. De oppmuntrer lærere til å tenke over konsekvensene av sine beslutninger - både forventede og uforventede - og til å forutse virkningen av fremtidige handlinger.

- Hvilken type påvirkning tror du dette har/kan få/kommer til å få?
- Hvis resultatet ikke ble som planlagt, hva gikk galt, og hvilke faktorer hadde du ikke forutsett?
- Hva tror du kommer til å skje?
- Hva er din største bekymring når det gjelder virkningen av denne handlingen?

Kategori 4: Forespørsel om refleksjon rundt læring og forbedring

Spørsmål i denne kategorien fokuserer på kontinuerlig profesjonell vekst og utvikling. Spørsmålene oppmuntrer til refleksjon over både suksesser og feil, anvendelse av lærdom, og utforskning av måter å forbedre profesjonell praksis på.

- Hva har du lært av denne erfaringen?
- Hva tror du du må gjøre annerledes for å forbedre deg?
- Hvorfor tror du det fungerte bra (eller ikke)?
- Hva tror du var nøkkelen til suksessen din?
- Hvilke faktorer bidro til at det lyktes?
- Hvilke teorier (f.eks. om læring, elevutvikling, gruppedynamikk) kan du bruke for å forklare og vurdere suksessen (eller mangelen på den)?
- Hvorfor tror du det ikke fungerte?
- Hvilke faktorer tror du bidro til at det ikke gikk som forventet?
- Hva planlegger du å gjøre videre?

Kategori 5: Forespørsel om sammenlignende analyse

Denne kategorien inkluderer spørsmål som sammenligner nåværende situasjoner eller erfaringer med tidligere. De hjelper medlemmer i profesjonelle læringsfellesskap (PLF) med å sette praksisen sin i kontekst ved å trekke på tidligere kunnskap og identifisere mønstre som kan informere fremtidige handlinger.

- Hva minner dette deg om? (tidligere undervisningserfaringer, som lærerstudent, observatør eller elev?)
- Hvordan sammenlignes denne situasjonen med tidligere erfaringer du har hatt?
- På hvilke måter skilte elevenes respons i denne timen seg fra tidligere timer? Hvorfor tror du det skjedde?
- Hvordan sammenlignes denne undervisningsstrategien med andre metoder du har prøvd for lignende temaer?
- Hvilke forskjeller la du merke til mellom resultatene i denne timen og lignende timer du har hatt tidligere? Hvorfor tror du disse forskjellene oppstod?
- Hvilke likheter og forskjeller ser du mellom utfordringene du møtte i denne timen og de i tidligere timer? Hvorfor tror du disse utfordringene vedvarte eller endret seg?
- På hvilke måter skilte elevenes forståelse av stoffet seg fra det du har observert i tidligere klasser? Hvorfor tror du denne forskjellen oppstod?

- Hvordan sammenlignes dynamikken i klasserommet i denne timen med andre ganger du har undervist lignende innhold? Hva skjedde annerledes denne gangen, eller hva gjorde du annerledes?

Merknad: Kategoriene beskrevet ovenfor er ikke gjensidig utelukkende. Profesjonell praksis og refleksjon innen utdanning involverer ofte overlappende elementer, så enkelte spørsmål kan berøre flere aspekter av erfaring, beslutningstaking, påvirkning, læring og sammenlignende analyse.

Verktøy 2: Refleksjon over utviklingen av profesjonelle læringsfellesskap (PLF)

Kollektiv refleksjon (PLF-gruppen diskuterer sine svar på følgende spørsmål):

- Hvor effektivt brukte PLF-gruppen avklarende og utforskende spørsmål?
- På hvilke måter bidro spørsmålene til å forstå og analysere fremgangen i handlingsplanen (HP) som ble delt, og/eller andre medlemmers bekymringer?
- Hva kan vi forbedre i spørreteknikkene våre til fremtidige møter?
- Hvordan kan vi forbedre spørreteknikkene våre til fremtidige møter?

Verktøy 3: Refleksjon over egen læring (for PLF-deltakere)

Individuell refleksjon: Ta deg tid til å svare gjennomtenkt på følgende refleksjonsspørsmål:

- Hva lærte du av de klargjørende og utforskende spørsmålene som ble brukt i dag?
- Hva hjalp deg i denne læringen, og hvordan?

Leafap

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.



Co-funded by
the European Union

Erasmus+

Enriching lives, opening minds.

Finansiert av Den europeiske union. De meninger og synspunkter som uttrykkes, er utelukkende forfatternes ansvar og gjenspeiler ikke nødvendigvis Den europeiske unions eller Det europeiske gjennomføringsorganet for utdanning og kultur (EACEA) sine synspunkter. Verken Den europeiske union eller EACEA kan holdes ansvarlige for dem.

